

REDACTIA
și ADMINISTRATIA:
Deák Ferenc-utca 35.

Articole și corespondențe pentru publicare se trimit redacției.

Concure, inserțiuni și taxele de abonament se trimit administrației tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ-ȘCOLĂȘTICĂ, LITERĂRĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECĂ.

ABONAMENTUL:
Pe un an 10 coroane.
Pe jum. an 5 coroane

Pentru România și străinătate:

Pe un an 14 franci
Pe jum. an 7 franci.

Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

Nr. 3708/1914.

Anunț școlar.

Se aduce la cunoștința celor interesați, că petițiunile de primire în institutul teologic gr. ort. român din Arad, pe anul școlar 1914/15, au să fie înaintate subscrisului Consistor, cel mult până în 3/16 august 1914 instruite cu:

1. Atestat de botez estradat în timpul cel mai recent.

2. Testimoniu școlar, prin care se dovedește, că are pregătirea recerută prin regulamentul institutului.

3. Atestat de moralitate, dela oficiul parohial la care aparține, vidimat și de protopresbiterul tractual.

4. Atestat medical despre starea sanitară și întregitatea membrilor corporale.

5. Petițiunile au să fie provăzute cu timbru de una coroană, încât nu vor fi ajustate cu atestate de paupertate.

6. Petenții sunt avizați să scrie corect locul ubicațiunii și poșta ultimă, apoi să alătore și mărci postale recerute pentru a li-se putea trimite rezoluția în scrisoare recomandată.

Arad, din ședința consistorială dela 26 iunie (9 iulie) 1914.

*Consistoriul gr. ort. român
din Arad.*

Nr. 3881/1914.

Concurs.

Pentru 2 catedre profesionale la școala diecezană civilă gr. or. română de fete din Arad, cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul »Biserica și Școala« se publică concurs.

Aceste catedre sunt:

1. Limba maghiară și limba germană.

2. Lucru de mână, desene și caligrafie.

Se admit numai recurente. Dela recurente se cere:

a) Să aibă cvalificațiunea cerută la stat pentru profesorii și profesoarele la școalele civile ori școale medii.

b) Să fie de religiunea gr. or. română.
c) Prin atestat medical să dovedească sănătatea.

d) Despre eventualul serviciu de până acum să producă atestat de serviciu dela organele competente.

Beneficiul împreunat cu acestea posturi va fi următorul:

1. Profesoara externă va avea salar fundamental 2000 cor., bani de cortel 400 cor. și cvincvenale (6) de câte 200 cor.

2. Profesoara internistă va avea salar fundamental 2000 cor. din care 800 cor. se va socoti pentru cortel în natură și întreținerea completă în internatul școalei, apoi cvincvenale (6) de câte 200 cor.

Față de profesoarele fără familie Consistorul are dreptul să dispună, ca acele să fie interniste.

Profesoarele interne vor fi obligate a face repetițiunile de studii cu elevele din internat. Provițiunea va fi asemenea cu aceea a elevelor.

Fiecare profesoară va primi obligământul de a propune până la maximul de 24 ore pe săptămână studiile, pe cari le va indica direcțiunea institutului cu posibilă considerare la specialitatea profesoarei respective.

Arad, din ședința consistorului gr. or. român ca senat școlar, ținută în 26 Iunie (9 Iulie) 1914.

*Consistoriul gr. or. român
din Arad.*

Nr. 3880/1914

Concurs.

Pentru ocuparea postului de directoară a internatului școalei diecezane gr. or. române civile de fete din Arad, cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul »Biserica și Școala« se publică concurs.

Dela recurente se recere:

1) Să poseadă în graiu și scris perfect limba literară română și limba germană.

2) Să aibă cel puțin 4 clase civile.

3) Să fie de religiunea gr. or. română.

4) Prin atestat medical să dovedească sănătatea.

5) Să fie în stare a conduce economia și socoțile internatului.

6) Despre eventualul serviciu de până acum să producă atestat de serviciu dela organele competente.

7) Beneficiul împreună cu acest post va fi următorul:

Cortel și întreținere completă în internat și salariu anual 1000 cor.

Arad, din ședința consistoriului gr. or. român ca senat școlar, ținută în 26 iunie (9 iulie) 1914.

Consistoriul gr. or. român din Arad.

Nr. 3790/1914.

Aviz stipendiștilor diecezani.

Stipendiștii diecezani sunt provocați, ca până la 18/31 iulie a. c. să trimită la Consistorul subsemnat:

1. Testimoniul (certificatul) despre rezultatul în studiu, original ori în copie autentică.

2. Certificat — în original — dela respectiva antistie comunală, vidimat de oficiul parohial concernent, despre starea materială de acum a lor (a stipendiștilor) și a părinților lor.

În scrisoarea, cu care vor trimite aceste acte, trebuie să se arate, că respectivul stipendist unde și la ce fel de institut are de gând să-și continue studiul.

Arad, 20 iunie v. 1914.

*Consistorul român
ort. din Arad.*

Anunț școlar

La institutul ped. teol. ort. român din Arad.

În 18/31 august se vor ține examenele de emendare și private în ambele despărțăminte.

În 19 august (1 septembrie) înscrierile la ambele despărțăminte.

În 20 august (2 septembrie) începerea prelegerilor.

Competenții la despărțământul teologic au să-și înainteze petitele de primire direct la Venerabilul Consistor ort. rom. din Arad, pe terminul ce-l va fixa Venerabilul Consistor la timpul său în »Biserica și Școala«. Aceste petite au să fie ajustate cu 1. Atestat de botez estradat în timpul mai recent. 2. Testimoniu școlar, prin care să

dovedească că are pregătirea prescrisă de regulamentul pentru parohii. 3. Atestat de moralitate dela oficiul parohial, la care aparține, vidimat și de protopresbiterul tractual. 4. Atestat medical despre starea sanitară și integritatea corporală. 5. Petițiunile au să fie provăzute cu timbru de una coroană, încât nu vor fi ajustate cu atestat de paupertate. 6. Petenții să scrie corect locul ubicațiunii și poșta ultimă, mai departe să alăture și mărcile postale recerute pentru a li-se putea trimite rezoluția în scrisoare recomandată.

Competenții la despărțământul pedagogic își înaintează petitele pentru beneficiu alumneal asemenea direct la Venerabilul Consistor din Arad. Aceia cari au fost împărțâși de beneficiu și mai înainte au să-și înainteze V. Consistor testimoniile depe anul școlar 1913/14 și să ceară pe aceasta bază beneficiul și pe anul școlar 1914/15.

Primiriile la despărțământul pedagogic se fac în ziua fixată de direcțiune, pentru anul școlar 1914/15 în 19 aug. (1 septembrie). Dar prealabil încă se pot anunța îndată după terminarea anului școlar 1913/14.

Competenții au să se prezenteze la primire în persoană, după posibilitate cu părinții ori tutorii lor.

Dela competenții la pedagogie se recere, ca să fie întregi corporalminte, să aibă auz muzical, să fie implinit deja al 14 an al etății, dar să nu fie trecuți peste 18 ani; să aibă testimoniu de pe clasa a IV-a gimnazială, reală ori civilă, extras de botez provăzut cu clauzula oficiului parohial, că aparțin și de prezent confesiunii ortodoxe. Atestat despre cetățania ungară (honossági bizonyítvány) dela antistia comunală.

Taxele de întreținere în seminar fac 400 cor., iar în alumneu 300 cor. la an, întrucât nu vor fi urcate prin Venerabilul Consistor pe anul școlar 1914/15. Elevii ambelor despărțăminte sunt obligați a locui în internatele diecezane. Locuința în oraș este admisă numai în cazuri de concesiune specială din partea V. Consistor, de unde are să se ceară motivarea acestor concesiuni pe calea direcțiunii.

La înscriere să se prezinte fiecare elev cu testimoniul anului precedent, cu chitanță despre achitarea ratei I (200 cor. la teologie, 140 cor. la pedagogie) și cu chitanță dela librăria diecezană despre cărțile prescrise pentru anul școlar 1914/15. Mai departe la înscriere, anume, didactrul, taxa medicală, fondul bibliotecii, fondul tinerimei, fondul tipăriturilor, societatea de lectură, cari împreună fac, la despărțământul teologic pentru elevii ordinari 51 cor. 40 fil., iar pentru privațiști 54 cor. 40 fil., la despărțământul pedagogic pentru elevii ordinari 24 cor. 40 fil. iar pentru privațiști 34 cor. 40 fil.

În legătură cu aceasta se aduce la cunoștința privaștilor din despărțământul teologic, că de privașiți vor fi considerați și vor fi admiși la examenul dela finea anului școlar numai aceia, cari primiți de Venerabilul Consistor la curs privat se vor anunța ca atari pentru înscriere la termenul înscrierilor fixate în acest anunț și vor achită didactrul prescris.

Ceice nu s'ar prezentă la examen cu finea anului școlar pentru care a achitat didactrul nu-și mai pot formă pretenziune asupra didactrului achitat, ci li-se dă voie a se mai înscrie odată la începutul anului școlar proxim, având a achită din nou didactrul prescris, iar întru cât nici cu finea acestui an școlar nu se vor supune examenului, sau dacă făcând unul sau două examene finale și își intrerup studiul pe mai mult timp ca un an, își pierd dreptul de a mai putea fi înscriși și a face examen de pe cursul ori cursurile ulterioare la teologie.

Pe lângă acestea numai acel elev privatist va fi admis la examen, care va produce atestat de conduită, despre mărturisire și împărtășirea cu Sfintele Taine în postul Nașterii și al Învierii Domnului.

Diracțiunea.

Oameni și lucrări din Beiușul românesc.

I. Preoții și activitatea lor.

de: *Senin.*

Incepând cu anul 1800 avem date mai sigure despre trecutul bisericeii. Ele se referesc însă mai mult la partea administrativă și la chivernisirea averilor parohiale. Rămâne dovedit, că comunitatea bisericească dispunea de averi frumoase și până la 1806 a dat existență la trei preoți; Ioan Ștef sen. protopop, Mihaiu Popoviciu și Ioan Ștef iun.

Viile bogate și roditoare aduceau venite însemnate. Dar cu îndestulirea materială pare că scade și sentimentul religios al preoților. Ioan Ștef iun. e cât se poate de stricat atât în viața familiară cât și în cea publică. Comitetul adeseori e nevoit să-i ceară socoteală pentru faptele lui păgubitoare prestigiului bisericeii, și demnității parohienilor. Soția lui, Rachila Crișan, de fel din Abruđ, e silită să-l părăsească pentru brutalitățile și continuele amenințări. Comitetul încearcă să-i împace »după legea creștinească«, ceea ce la sfatul lui Teodor Nyetye, unul dintre cei mai vrednici reprezentanți ai săi, îi și succede.

Pentru încurajarea pentru viitor a inconvenientelor de natura aceasta pune preotului Ioan Ștef, următoarele condițiuni:

1. Să se ferească de beuturi peste măsură.

2. Să nu țină câni cu cari umblă prin locuri publice.

3. Să se ferească de petreceri nocturne, jocul de cărți și peste tot, de orice obicei ale unei vieți imorale.

4. Să-și stimeze și respecte soția, ceea ce se pretinde și dela ea față de bărbatul său*).

Dacă aceste condițiuni vor fi violate din partea ori căreia dintre ei, va suportă pedeapsa staverită de lege, în deosebi va fi denunțat Veneratului Consistor.

Impricinații primesc condițiile. Preotul Ștef le iscălește folosind »litere valache« (»oláh betű«) iar soția neștiind scrie, apasă degetul în semn de cruce.

Ștef nu se îndreaptă însă. În viața privată pare a fi mai omenos, dar în relațiile cu poporului se face vinovat de păcate mari și neiertătoare. În urma acestora, nu mult după moartea tatălui său, protopopul Ioan Ștef, întâmplată la 12 Februarie 1805, comitetul în ședința dela 18 Martie 1806 face arătare în scris către noul protopop, al cărui nume nu-l cunoaștem că pe »Sfinția Sa Ioan Ștef nu-l mai primește de preot, chiar de ar eși de tot svântat din multele acuze și bănuiele, ce i-se aduc, fiindcă prin purtarea lui imorală, viața destrăbălată, vorbirea nepotrivity și anatema aruncată în ședința din 4 maiu asupra dlui Mihail Popa, a scandalizat mult comitetul bisericesc« În ședința din 4 Maiu preotul Ștef adecă a zis lui Mihail Popa, primarul orașului următoarele: »omollyon ki a Béle mint Arinonak«. (»Să i-se verse intestinele ca la Arie).

De fapt din ziua aceia Ioan Ștef e șters din șirul preoților parohiei din Beiuș.

Un comitet condus cu adevărat de principiile religiei creștine, care se bucură de o mare autoritate morală și care ținea să vază o viață religioasă înfloritoare, nu putea să nu delătore pe un astfel de preot. Doar la 8 Ianuarie 1803 hotărîse, ca să îndeplinească cu mai mare zel afacerile parohiale și să conducă cu punctualitate *protocolul despre cei neglijenți față de biserică, despre cei ce lucră în zile de sărbătoare, sau părăsește religia, ca în forma aceasta disciplina și dispozițiile creștinești să aibă autoritate obligatoare între noi*«.

Parohia rămasă acum numai cu parohul Mihaiu Popoviciu, care preoțește până la 1822,

*) 1. Hogy a rendetlen italt az ifju Popa Ștef János elkerülje.

2. Kopó ebekeket a korhelység gyakorlásra éppen ne tartson.

3. Az éjtszakai kényet járásokat, kártyázásokat, egy szóval minden rossz életet nézu korhelységet el kerülni szándékozik és

4. Feleségét tisztességben és becsületben tartson megkivánván a kölcsönös tiszteletet és becsületet a Feleségétől, azonban tisztességes tápláltatást és ruházatját tenni feleségére nézve magát kötelezi Ștef János«.

se îngrijește să îndeplinească măcar al doilea post vacant. Cantorul Nicolae Popoviciu, ales în 22 Iulie 1804, blând de fire și de o înfățișare simpatică, e trimis la hirotonire. Comitetul și curătorimea, din precauțiune, înainte de a se obliga, că-l va primi de preotul lor, îi cere un reversal în care să fixeze punctele de orientare în noua sa carieră.

Cantorul Nicolae dă următorul reversal;

Subscrisul prin aceasta scrisoare întăresc și aduc la cunoștința tuturor pe care îi privește, că deoarece reprezentanții și cinstita curatorime a bisericii gr. or. neunite, din îndurarea lor, mă află demn și potrivit ca după ce voi fi hirotonit de preot în mod legal și obicinuit, să mă alegă și primească de preotul lor, din parte-mi fac declarațiunea și mă recomand, ca încât îmi vor permite puterile omenești toate datorințele sfintei preoții mă voi stăruir să le săvârșesc cu diligență și modestie și cu o conștiință curată, și doresc să am o viață așa de exemplară, încât credincioșii și ascultătorii mei nu numai să se scandalizeze, ci din contră să râvnească la o viață bună și perfectă. Nu voi nega nimănui vre-o datorință preoțească, ci fără preget voi întinde mângăere celui sărac, ca celui bogat, fericitului ca și nefericitului fie vreme bună, fie rea. Pe cei bolnavi, cei suferind și mai ales chinuții de dureri rele mă voi grăbi să-i ajut, mângăi și îmbărbătez, nu numai de voi fi chemat, ci îi voi cerceta ca să le fiu de folos și nepoftit.

În viața publică mă voi feri de vorbe și fapte, ce dau anză la scandal! Mă voi feri de nopți neadormite, de petrecerile prin localuri publice, de beții, joc de cărți, precum și de vizitele pe la case suspecte și conversații cu astfel de persoane, și mă voi sili ca atât în societate să mă port după cum pretinde statul meu preoțesc.

Și dacă aceasta recomandație și obligament al meu le-aș călcă, dau, curatorimei și reprezentanților religiei deplină libertate, să mă dea afară din slujba preoțească, și să mă amoveze, fără nici o altă însinuare la autoritatea superioară, în cauza acestei proceduri eu nu am dreptul să mă gelbesc nicăiri, sau dacă mă voi gelbi să nu fiu ascultat de nimeni.

Pentru întărirea și adevărarea acesteia, dau reversalul de față, întărit prin subscrierea mea și punerea sigilului.

Beiuș, la 28 Ianuarie 1806.

(Va urmă)

Cuvânt către Invățători.*)

Fraților!

De câte ori îmi răsare în minte cuvântul „dascăl“, gândul nestașnic coboară pripit valurile veacurilor și în suflet se înfiripă chipul cu blândețe de Christos al

*) Vorbirea de deschidere a cursurilor didactice de vară, ținută în Beiuș, 1914 iulie.

acelor „platnici de sudori și sânge“, al acelor „frați în patimi și credințe“ cari sunt „atât de bogați și totuși atât de goi“ și cari „în chilițele lor cu grinzii bătrâne și afumate așează rostul lumii“; mi se înfiripă chipul vostru pe cari „se razimă întreaga noastră lume culturală“. Și simțesc „năpraznicul vifor de dreptate ce vă doarme în sufletul îndurerat“, așteptând ceasul sfânt al răsplătirii. Căci „nu mor strămoșii niciodată“. Patimile și nedreptățile lor se împart din tată în tată și chiar și de dincolo de mormânt strigă după resplată și cer judecată aspră. (Goga).

Doar dascălul nostru este cel-ce a îndurat cele mai grele dureri, cele mai păgâne nedreptăți și cele mai chinuitoare umiliri. El nu este urmașul dascălului de înainte de Christos și nici fericita sinteză a aceluia, cari au făcut educațiunea grecească: a filozofului, care instrua și a sclavului, care îngrija de purtarea morală a micului grec, ci este urmașul aceluia dascăl, care, ca fiu a lui Dumnezeu, a muncit pentru fericirea și ca om a pățimit pentru mântuirea neamurilor. Și totuși și din lumea culturală a Elinilor cu inteligența lor ascuțită și uimitor de sprintenă a moștenit dascălul nostru ceva: *datoria filozofului de a instrui și soarta elevului de a suferi.*

Istoria școlii noastre primare este jalnica și dureroasa poveste a dascălului confesional. Pe scara întinsă a chinurilor ce a trebuit să îndure în cursul veacurilor, răsare în relief munca de rob chinuit sufletește și trăsește săvârșită ca dascăl în chilii fără ferestri, ca țarcovnic și crâznic prin clopotnițele bisericuțelor și ca slugă prin curțile preoților. Da, a fost mai mult slugă decât luminător al tinerelor odrasle, o stare ale cărei urmări se mai resimt și astăzi încă, pe unele locuri, unde servesc de pricină, între dascăl și preot slăbind credința sătenilor și stângeniind lumina dintre zidurile școlii. Răsar mai departe chinurile împreunate ca viața de drumeț fără popas, purtat din sat în sat, de bunăvoința amară a mai marelui! Poate și dascălul nostru va fi strigat adeseori: „Chiar și vulpile își au culcușul lor numai slujitorul luminii n'are unde să-și plece capul!“ În fine urmează durerile îndurate de Isus în pustie în cele 40 de zile de post. E vorba de vremile când dascălul îndură foame, lipsit și de plata de care se bucură și cel din urmă slugă. Și în zilele acestea de grea cumpănă s'a strecurat de sigur ispița aproape de suflet pentru a-l amăgi și a-l perde.

Dar în momentul suprem, când primejdia eră mai mare, iată că sufletul dascălului spălat de atâtea curente vrăjmașe, înăpădit de nedreptăți și înăcrit de hulă și dispreț, mijeste o rază de lumină dumnezeiască, care-i prilejuește credința în dreptatea muncii sale. În sufletul său obidit răsare conștiința chemării lui înalte, desrobitoare de suflete, de neamuri și limbi, iar în pragul conștiinței se înființează idealul neamului, dătător de viață veșnică și făcător de minuni.

Vederea și simțirea acestuia în suflet îi dă vlagă și povățuit de instinctul firesc, dascălul recunoaște divinitatea idealului răsărit în pragul conștiinței, se închină lui și ajunge ucenic și apostol credincios al acestui *Hristos național*, care cu puterea lui dumnezeiască învie neamurile, moarte și îngropate de veacuri, dându-le putere nouă. N'au înviat oare neamurile nici din hudul Dunării la porunca idealului național și n'au vrăjit acest *geniu bun*, credințe și puteri noi, în sufletele tuturor?! *Tot idealul național, deșteptat în sufletul nemților prin graiul de arhanghel a lui Fichte a zdrobit armatele neînfricoșate ale lui Napoleon!*

Da, idealul acesta care învie morții, încheagă toată suflarea unui neam într-o unitate puternică și

nedespărțită, sdrobind zidurile clădite între indivizi de interesele nemernice, nimiceste totodată și toate zăgăzurile, cari opriau pe dascăl în mergerea lui înainte. Doar el, idealul, grăește tuturor neamurilor: „Dascălul umil, sluga de eri, azi e apostolul meu! Cinstiți-l. Menirea lui e să mă propovăduiască și să mărturisească, astfel că fiecare frate al nostru să creadă în mine și în dumnezeirea mea! Cel ce nu va ascultă de dascălul-apostol pe mine nu mă ascultă și moarte fără înviere îl așteaptă. Căci cine voește să ajungă în împărăția Tatălui trebuie să creadă în mine și să-mi sluzească!

Astfel fraților, voi nu mai sunteți slugi și simpli învățători ai literii moarte, ci sunteți mai presus de toate, cel puțin ar trebui să fiți, — apostoli în cel mai înalt înțeles al cuvântului. *Datoria voastră este de a muncii și a grăii astfel, ca în sufletul celor de un sânge cu noi să se aprindă dragostea curată, față cu avutul sufletesc, față cu idealul neamului.* Moștenirea strămoșilor să o treziți în sufletele plâpânde, să o îngrijiți și să o creșteți, povățuiți de credința statornică în ideal! Fiți apostoli adevărați ai sufletului nostru etnic. Conștiința originii lui divine să vă dea putere, pentru a înfrânge ispita și toate zăgăzurile. Nu vă inspăimânte chinurile ce vă pândesc în drumul îngust. Prin Golgota se învinge moartea și se câștigă învierea! *Și rog pe Tatăl cerească să vă ferească de a ajunge soartea vânzătorului apostol, ori chiar și numai slăbiciunea de credință a lui Petru, pentru a nu vă lăpăda, sub nici un raport, de a fi slujitori credincioși ai idealului și sufletului românesc.* Căci numai în chipul acesta vom putea aștepta, fără frică, ceasul deșteptării, când viforul dreptății va spăla cu șiroiul răsplătirii lumea de păcate!

Muncii fără preget, întăriți în credința față de ideal, muncii pentru cultivarea voastră, căci dela progresul ce-l realizați față de voi, față de persoana voastră, atârnă progresul elevilor, bunăstarea școlii și lumina poporului nostru.

În nădejdea că ființa noastră aici servește acest scop înalt, declar cursurile didactice de deschise și doresc din inimă roduri bogate pe seama voastră și a culturii noastre românești ai căror pioneri sunteți.

Dr. Nicolae Regman.

Anunț școlar.

la școala civilă de fete gr. or. rom. din Arad.

În clasa I a școlii civile de fete se **primesc** elevele:

a) cari arată prin *extras din matricula botezaților* că au împlinit cel puțin vârsta de 9 ani și

b) dovedesc prin *atestat școlar*, că au absolvat cu succes IV clase elementare (poporale, — primare).

În celelalte clase ale școlii civile de fete se primesc elevele cari dovedesc prin *atestat școlar*, că au absolvat cu succes vre-o clasă premergătoare la școale de categoria școlii civile.

Fără un astfel de atestat, sau pe lângă atestat de pe clasa V și VI dela școala elementară poporală, se pot primi eleve în clasa II—III. școlii civile, corespunzător vârstei, elevei, numai pe baza unui *examen de primire*, depus cu succes înaintea corpului profesoral al școlii, în sensul ordinațiunii ministrului regesc-ungar de culte și instrucție publică, dto 11 August 1887, Nr. 29,000. Examenul de primire este împreună cu o taxă de 20 cor.

În *cursul complementar* (supletor), se primesc elevele cari au absolvat patru clase civile (secundare). Ca eleve private se primesc și elevele cari nu au absolvat 4 cl. și au trecut de 15 ani.

Elevele, cari se inmatriculează întâi dată la școala noastră, *au să producă extras din matricula botezaților, atestat școlar și certificat de revaccinare.*

Înscrierile pentru anul școlar 1914/15 se pot face din 1—3 Septembrie (19—21 August st. v.)

Examenele de corigență se țin în 2 Septembrie 1914 st. n. la 8 ore a. m. cu elevele cari s'au anunțat la direcțiune.

În 4 Septembrie 1914 st. n. la 8 ore a. m. se țin *examenle de primire*, iar în 5 Septembrie se vor începe prelegerile regulate.

Elevele vor plăti următoarele taxe.

	interne	externe
Taxă de înscriere (odată pentru totdeauna)	6	6
Didactru	50	80
Biblioteca	2	2
Anuar	2	2
Medicină	10	—
Elevele cari vor să învețe muzică plătesc 10 cor. lunar; la an	(100)	—
Taxa de întreținere în internat	500	—

Didactrul și taxa de întreținere în internat se pot plăti și în patru rate: 1 sept. 1 nov. 1 febr. și 1 april.

Pentru *spesele particulare* ale elevelor, (cărți, material de scris, lucru de mână, desemn, îmbrăcăminte etc. părinții vor lăsa o sumă oarecare de bani, despre care se va da seamă lunar.

Taxa de întreținere în internat se solvește la Cassa Ven. Consistor diecezan gr.-or. român din Arad, iar celelalte se plătesc la direcțiunea școlii. **Toate taxele se plătesc anticipativ.**

Elevele *interne*, cari ar absentă din internat în decursul anului școlar din cauză de morb sau din alte cauze, — fie absentarea mai lungă ori mai scurtă, — vor avea să plătească *întreagă* taxa de întreținere, dar *numai* în cazul când eleva respectivă, pe lângă toate că va fi absentat, ar putea fi admisă după lege la examen public ori privat.

Elevele, cari ar intra mai târziu în internat vor avea să plătească *întreagă* taxa *care cade pe cvartul* în care vor fi primite în internat.

Fiecare elevă internă are să aducă cu sine: un covorel lângă pat, 2 perini cu 4 fețe, 1 plapumă cu 2 cearșafuri, 2 cearșafuri pentru pat și 2 cuverturi albe (acoperitoare de pat), 6 bucăți de rufe, schimburi din fiecare și anume: 6 cămeși, 6 camizoane, 6 pantaloni, 6 părechi de ciorapi, 4 rochițe, 12 batiste, 6 ștergere, 3 serviete, toate cu monograme proprii, apoi tacâmuri: cuțit, furculiță, lingură și linguriță, 2 pahare (1 pentru beut, iar altul pentru dinți), 4 cârpe pentru șters lucrul; perie de cap, de dinți, de haine și ghete; peaptăn și foarfeci, haină de port și 1 palton (haină de iarnă); o jachetă de primăvară, 2 părechi de ghete și 1 ploier.

În cursul anului elevele interne vor primi o haină uniformă, o bluză albă, 2 șorțuri în formă de haină, o pălărie de vară, și alta de iarnă. Toate acestea împreună nu vor costă mai mult decât 50 cor. și elevele nu vor avea lipsă de alte haine.

Fiind numărul elevelor interne limitat, e bine ca elevele să se anunțe din vreme (Iulie, August).

Direcțiunea școlii.

Aviz pentru anul viitor.

Pentru școalele comerciale gr. or. rom. din Brașov.

Anul școlar 1914/1915 se va începe la 1-a Septembrie v. 1914. Inscriserile se fac de Direcțiune în zilele de 1, 2 și 3 Septembrie v. 1914.

Pentru a se împiedeca o aglomerare prea mare de elevi în clasa I-a comercială și a se putea face o selecțiune mai bună a lor, conferința a adus următoarea hotărâre:

1. Prenotările pentru înscriere în clasa I. comercială să se facă în fiecare an prin cerere în scris până în 15 August st. v. la Direcțiune.

2. Lista celor prenotați să se pertracteze în conferința de începere a anului școlar, în care va decide eventuala primire sau respingere.

3. Sub nici o împrejurare să nu se primească în clasa I. comercială un număr mai mare de elevi, decât cel admis de regulament, adică 40 de elevi.

4. Cei neinsinuați până la termenul fixat în punctul prim, precum și ceice nu vor prezenta la însuare atestatele cuvenite, pot fi primiți la școală numai în cazuri de tot excepționale.

În clasa primă pot fi primiți numai acei elevi, cari au absolvat cu succes și pot produce atestat de trecere din clasa IV. gimnazială, reală și civilă dela o școală publică. La înscrierea tuturor se cere *atestat școlar și atestat de botez*.

Examenul supletorii și de emendare se vor ține în 1, 2 și 3 Septembrie v. 1914. Cei ce vor întârzia atâta dela acest examen, cât și dela înscriere, pot fi admiși numai dacă vor dovedi cu certificate demne de credință cauza întârzierii. Examenul de privațiști se vor ține în 6 Septembrie v. 1914. Aceștia au însă a se insinua în persoană la Direcțiune cel mult până în 1 Septembrie v. 1914.

Examenul de corigență de maturitate se va ține în zilele de 9 și 10 Septembrie v. 1914 la 7 ore dim. Examenul oral de maturitate de emendare se va ține în 13 Septembrie v. 1914 la 8 ore dimineața.

A) Didactru și taxe școlare.

§ 1. Fiecare elev primit la școala comercială superioară gr. or. română plătește la înscriere o taxă de înscriere de 10 K.

§ 2. Didactrul anual pentru fiecare clasă e de câte 60 K. de elev.

§ 3. Fiecare elev plătește pentru fondul de pensie al profesorilor anual câte 10 K.

§ 4. Pentru amortizarea edificiului școlar se plătesc anual câte 26 K. taxă edibilă din partea fiecărui elev.

§ 5. Elevii de confesiuni streine decât cea greco-orientală și greco-catolică română, precum și cei din țări străine, plătesc taxele înșirate mai sus duple.

§ 6. La înscriere fiecare elev e dator a mai plăti următoarele taxe de competențe în sumă întregă:

- a) 3 K. pentru certificat școlar.
- b) 1 K. pentru biblioteca profesorală și școlară.
- c) 1 K. pentru anuarul școlai.
- d) 2 K. pentru societatea de lectură.
- e) 9 K. taxă de excursiuni și alte cheltuieli școlare.
- f) 4 K. pentru miloace de învățământ și mobilier.
- g) 3-50 K. taxă pentru baie.
- h) 50 bani pentru locul de patinat.

Total K. 120 — și taxa de înscriere 10 K.

Dela plățirea taxelor din punct 6 nu poate fi scutit nici un elev sub nici un titlu.

§ 7. Toate taxele se plătesc la Eforia școlară, și Direcțiunea are dreptul de a primi și înscrie în școală numai pe acei elevi, cari aduc bilet de îndreptățire la înscriere dela Eforia școlară.

§ 8. Scutirea de taxele înșirate în paragrafii precedenți o face Eforia școlară.

B) Taxe de exemene.

§ 11. Examenul de primire și examenul de clasă sunt libere de taxă.

§ 12. La examenul de clasă private, de câte un singur obiect, se plătește o taxă de 6 K. de fiecare obiect, care revine profesorului examinător din obiectul respectiv. plus taxa de K. 14.30 pentru director și certificatul școlar.

§ 13. Privațiștii plătesc pentru fiecare examen de clasă toate taxele înșirate în acești paragrafi, plus taxa de examen de K. 80 și taxa de certificat de K. 2.30

§ 14. La examenul de diferență nu se plătește didactru, ci o taxă de examen de K. 120 și K. 2.30 pentru testimoniul de clasă.

§ 15. Absolvenții școlai au a plăti deodată cu înaintarea cererii pentru examenul de maturitate o taxă de examen de 20 K. taxă de testimoniul de maturitate 6 K. și taxă pentru caiete de maturitate 4 K.

La examenul de maturitate din câte unul sau două obiecte, precum și la repetiția examenului întreg, se plătește taxa de 20 K și caietele 4 K.

§ 16. Nimeni nu poate fi scutit de achitarea taxelor înșirate în §§ 12, 13, 14, ci ele trebuiesc achitate complet deodată cu înaintarea cererii concesiunii de examen. La caz de respingere a cererii, taxele plătite se restituie petentului. Dacă însă petentul nu se supune la examen la termenul fixat din orice cauză, pierde taxele plătite.

§ 18. Elevii de confesiuni streine decât cea greco-orientală și greco-catolică română, precum și cei din țări streine, plătesc taxele de examene duple.

C) Taxe de certificate școlare.

§ 19. Libere de taxe sunt numai conduitele semestrale și certificatele școlaiilor ordinari dela finea anului.

§ 20. Oricare alte certificate sunt supuse la taxe și anume:

- a) Certificat anual sau semestral de pe unul din cei 3 ani ultimi costă 2 K. plus timbru 30 bani.
- b) Certificat de frecvență, de moralitate etc. costă 1 K. plus timbru 30 bani.
- c) Extras de pe certificatul de maturitate costă 5 K. plus timbru 1 K.
- d) Certificate speciale de altă natură costă 5 K. plus timbru 1 K.

§ 21. Dacă certificatul cerut e mai vechiu ca de de pe cei trei ani din urmă, taxa se plătește îndoit.

§ 22. Toți ceilalți elevi, cari doresc să fie scutiți de didactru, vor înainta până cel mai târziu 30 Sept. v. pentru semestrul I și până cel mai târziu în 28 Februarie v. pe semestrul II, direct la Eforia școlară, petițiuni speciale înzestrate cu atestat de paupertate, respective în caz de avere cu extras dela cartea funduară și cu testimoniul sau conduita școlară. Petițiunile înaintate după aceste termene nu se vor lua în considerare. Acei școlari, cari n'au din studii cel puțin nota „Bine“ și moralitatea „bună“, nu vor fi scutiți de didactru.

§ 23. Scutiri se pot face absolut numai dela plățirea didactrului școlar. Celelalte taxe sunt obligați să

le plătească toți școlarii fără deosebire și dela plățirea acelorora nu poate fi nimenea dispensat sub nici o împrejurare.

§ 24. Didactrul și taxele școlare arătate se achită la cassa Eforiei școlare în chipul următor:

1. Până la 5 Septembrie v. toate taxele laterale; fără plățirea cel puțin a acestor taxe nici un elev nu va fi înscris.

2. Jumătate din suma didactrului se va plăti până cel mai târziu la 31 Dec. v.

3. A doua jumătate a didactrului se va plăti până cel mai târziu la 31 Martie v.

Acei școlari, cari nu vor achita didactrul până la terminile arătate, vor fi îndepărtați din institut și despre această îndepărtare va fi încunoscînt părintele tutorul sau îngrijitorul respectivului elev. Restanțe sau amânări de plată nu se admit.

Fiecare elev e dator a avea la începutul anului școlar toate cărțile necesare nouă și în bună stare, deoarece legile școlare opresc traficul de cărți și recvizite și folosirea de cărți vechi și necorăspunzătoare. Cărțile vor purta viza institutului alătura cu numele elevului.

Chipiul și uniforma proprie a școlaei comerciale, fiecare elev e dator a și-le procura la intrarea în școală, fiind obligatorii pentru toți elevii. Pentru orice informațiuni mai detaliate părinții și tutorii școlarilor să se adreseze la Direcțiune.

Nr. 2302/1914. șc.

Concurs.

Pentru primirea în internatul diecezan gr. or. român din **Beiuș**, a elevilor, cari în anul școlar 1914—1915 vor urma liceul gr. cath. din Beiuș, se publică concurs cu termin până la **5/8 august** a. c.

Tacsa pentru proviziune în suma 420 cor. la an, se va achită la rectoratul internatului în 4 rate egale și anume rata I-a 97 cor. 50 fil. la 2 septembrie st. n. a. c., când va trebui achitată și taxa de 32 cor. pentru spălat, medic, baie, întrebuințarea mobilierului și sporirea bibliotecii internatului; rata a II-a la 15 noiembrie a. c., rata a III-a la 1 faur 1915, rata a IV-a la 15 aprilie 1915.

Elevii, cari în curs de 30 de zile, socotite dela terminul de plată, n'au achitat plata, vor fi lipsiți de proviziune, iar cei cari ar părăsi institutul, în cursul anului școlar, din motive inacceptabile, vor trebui să despăgubească internatul cu 10 cor. de fiecare lună ce urmează.

Fiecare elev va aduce: 1 saltea, 2 cearceafuri, 2 perine, 4 fețe de perini, 1 plapomă, 4 ștergere, 3 serviete, 6 cameși, 6 părechi de izmene, 10 rânduri de ciorapi, 12 batiste, 2 rânduri de costume de purtat, 1 palton de iarnă, 2 părechi de ghețe, perii de dinți, de cap de haine și de ghețe. Albiturile să poarte monogramul elevului, cusut cu fir. Toate acestea se vor trece în două inventare, din cari unul se va păstră la institut celalalt la elev.

Petițiunile de primire se vor înaintă la rectorul institutului, până la terminul fixat.

La petițiune trebuie alăturate următoarele documente:

1. Testimoniu școlar.

2. Certificat medical.

3. Act de naștere provăzut cu clauzula of. parohial, care va adeveri, că respectivul aparține și azi bisericei ort. române.

În internat elevii primesc întreaga proviziune și anume: hrană, luminat, încălzit, spălat, baie și repetiția lecțiilor.

De costume, cărți, recvizite de școală, precum și taxa de învățământ se vor îngriji părinții sau tutorii elevilor.

Elevii primiți anul trecut, pentru anul școlar curent, trebuie să petiționeze din nou.

Oradea-mare, din ședința Consistorul eparhial ca senat școlar, ținută la 3/16 iulie 1914.

Vasilie Mangra.
vicar episcopesc.

CRONICA.

Cursuri pentru învățători în Beiuș. 45 de învățători din protopopiatele Beiuș Vașcău și Bel, s'au întrunit pentru a doua oră la cursurile ce le aranjează Ven. Consistor, pentru îmbogățirea cunoștințelor practice a învățătorimeii. E de prisos să accentuez importanța acestor cursuri, cari cimentează și legătura de colegialitate între luminătorii poporului românesc.

Cursurile au durat o săptămână și au fost deschise de secretarul consistorial, dr. N. Regman, prin un discurs frumos, caracterizând foarte nimerit pe învățătorul român.

Pentru studiile pedagogice conferențiar a fost dl dr. Nicolae Regman, iar pentru cele naturale și fizice dl Nicolae Mihulin prof. preparandial în Arad.

Dar în cursurile de acum s'a pus un deosebit pond pe lucrul manual („slöid“) aplicând în praxă din material de lut, carton și hârtie, felurite lucruri.

Învățătorimea noastră s'a adus aminte să comemoreze a 25 aniversare dela moartea genialului poet Eminescu.

Dl dr. Regman a schițat viața poetului și a caracterizat opera lui. S'a cetit și declamat mai multe poezii. Cursul viitor se va ținea în Oradea-mare, și se proiectează excursiuni în stil mare, la Budapesta și lacul Balaton.

Necrolog. Aurel Moțiu protopop grec. or. în Miskolcz după grele suferințe a răposat în Domnul mercuri seara, 15 Iulie la ora 6 1/2 în etate de 51, a căsătorii 24 ani, lăsându-și familia în vecinica nemângăiere și durere. Odihnească în pace!

În internatul școlaei românești din Brașov se primesc elevi înscriși în clasele gimnaziale, reale și comerciale. Taxa anuală e 700 cor. Prospect și informațiuni se pot cere dela direcțiunea internatului Brașov, str. Prundului (Porond utca 39).

Concurese.

Nr. 300 M.

Pentru două burse (stipendii) vacante de câte 1000 coroane din fundațiunea **Trandafil**, și anume: una din arhidieceza Transilvaniei și una din dieceza Aradului (teritorul ambelor consistorii) se publică concurs cu termin până la 7/20 august a. c.

Cererile de concurs sunt a se instrua cu următoarele documente:

a) Estras din matricula botezaților, pe care să fie indusă adeverința parohului local ori a protopresbiterului, că concurentul aparține și acum bisericii gr. or. rom. din mitropolie.

b) Certificat (atestat) de sărăcie dela antistia comunală, vidimat de parohul local ori de protopresbiterul concernent, despre starea materială și socială a concurentului și a părinților săi.

c) Testimoniu școlastic din anul trecut școlar cu nota generală »*eminent*«, amăsurat dispozițiilor actului fundațional.

Concurentul are să expună în cererea sa expres, dacă mai beneficiază de vre-un stipendiu ori ajutor de undeva.

Cererile sunt a se adresa și a se trimite Consistorului mitropolitan gr. or. român în Sibiiu (Nagyszeben) până la terminul fixat.

Sibiiu, 3/16 Iulie 1914.

Consistorul mitropolitan.

Pentru îndeplinirea unui post de învățător cu începere dela 1 Septembrie 1914 la școala populară ortodoxă-română din **Ecica-română** (Óécska, comitatul Torontál) se escrie concurs cu termin de **30 de zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“ cu următoarea dotațiune anuală:

Salar fundamental 1200 cor., relut de cortel 240 cor. pentru scripturistică 10 cor. și de fiecare conferință învățătoarească, la care va participa, în diurnă și viatic 12 cor.

Învățătorul va avea să se conformeze următoarelor îndatoriri:

1. Va cerceta regulat s. biserică cu elevii săi și va ține o strană în biserică la cântare.

2. Va ține școala de repetiție cu elevii încredințați conducerii sale.

3. Va lua parte la înmormântări, unde va fi poftit, pe lângă taxa școlară uzuată.

Reflectanții au să-și înainteze în terminul indicat recursele adresate comitetului parohial, — la adresa Prea Onoratului Oficiu protopresbiteral în Banat-Comloș (Nagykomlós, comt. Torontál) având să le ajusteze cu următoarele documente în original:

a) Estras de botez.

b) Diploma de învățător.

c) Atestat de apartinență (illetőségi bizonyítvány).

d) Atestat de serviciu de până acuma.

e) Declarație privitoare la serviciul militar și obligamentul de substituire pe speșele și răspunderea sa în caz de serviciu ca voluntar pe un an.

Dela recurenți se poștește ca sub durata concursului să se prezinte în vre-o Duminică ori sărbătoare în biserica parohială din loc spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Ecica-română, din ședința comitetului parohial ținută la 5/18 Iunie 1914.

Petru Bugaru
președinte.

Ștefan Ștefu
notar.

În conțelegere cu: *Mihai Păcățian* protopop inspector tractual.

—□—

1—3

Pentru ocuparea postului de învățător la școala a treia din **Arad-Pârnea**, cu termin de **30 zile** dela prima publicare în organul „Biserica și Școala“ se publică concurs.

Beneficiul împreunat cu acest post va fi următorul:

1. Salar fundamental și relut de locuință — până la alte dispozițiuni — conform prescrișelor legali.

2. Pentru lemne de foc din cari se va încălzi și sala de învățământ 300 cor.

3. Pentru participare la conferințele învățătoarești 36 cor.

Alesul va instrua clasele ce i-se vor încredința din partea comitetului parohial.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți a-și înainta recursele ajustate conform dispozițiilor în vigoare și adresate comitetului parohial din Arad, pe calea oficiului protopopesc, iar în terminul concursual să se prezinte în vre-o Duminică ori sărbătoare în sfta biserică spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Arad, din ședința comitetului parohial gr. or. român, ținută la 4/17 Iulie 1914.

Sava Raicu
preș. com. par.

Georgiu Popoviciu
not. com. par.

În conțelegere cu: *V. Beleş* protopop inspector școlar.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului învăț. dela școala conf. ort. rom. din **Medveș**, protopresbiteratul Timișorii se escrie concurs cu termin de **30 de zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar în bani gata 420 cor. și uzufructul alor 4 jugh. pământ arător și 1 jugăr izlaz computeate în 180 cor.

2. Spese pentru participare la conferințele Inv. 20 cor.

3. Cvartir liber cu grădină de legumi.

4. Eventuala întregire a salarului dela stat conform art. de lege XVI 1913. Diferința aceasta de salar însă comuna bisericăscă nu o poate garanta dela sine.

Darea după pământ va avea să o supoarte alesul.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți să-și subștearnă în terminul de sus recursele lor adresate comitetului par. din Medveș, la oficiul protopresb. gr. or. al Timișorii (Temesvár-Gyárvaros) ajustate cu următoarele documente originale: estras de botez, diploma de învățător, atestat de apartinență, atestat de serviciu despre serviciul de până aci, și declarație cu privire la serviciul militar, și deobligamentul de a se îngriji de substituit pe speșele și răspunderea sa dacă ar fi înrolat ca voluntar pe 1 an.

Dela recurenți se poștește ca sub durata concursului să se prezinte în careva Duminecă sau sărbătoare în sfta biserică din Medveș spre a-și arăta desteritatea cantorală și a face cunoștință cu poporul.

Medveș, la 22 iunie (5 iulie) 1914.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu: *Ioan Oprea* adm. protopopesc. —□— 2—3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoarești din **Budureasa-Cărbunar** (Bondoraszó) protopopial Beiuș se publică concurs cu termin de **30 zile** dela prima publicare pe lângă următoarele condițiuni:

1. Salarul în bani gata dela comuna bis. slovit anticipative în rate de 3 luni 600 cor.
2. Tot în bani gata pentru lemne 96 cor.
3. Venite cantorale stipulate în actul de dotațiune învățătoarească în suma de 40 cor.
4. Ajutorul dela stat votat prin rezoluția din 19 Dec. 1913 Nr. 169,851.
5. Locuință 2 chilii padim. culină, cămară, și apartamentele necesare; grădină de legume.

Recurenții se vor prezenta în persoană spre a se face cunoscători poporenilor.

Alesul va providea și cantoratul.

Recursele sunt a se înainta instruite regulamentar oficiului protopopesc.

Pentru comitet.

Dr. V. Fildan adm. ppsc. —□— 2—3

Pentru îndeplinirea parohiei **Chelmac** (Maroseperjes) protopresbiteratul Lipovei, devenită vacantă prin decedarea preotului Ignatie Vișoiu, în conformitate cu concluzul Venerabilului Consistor diecezan de sub Nr. 3271/1914, prin aceasta se escrie concurs cu termin de **30 de zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Emolumentele parohiei sunt:

1. Casă parohială cu grădină și supraedificatele recerute.
2. Una sesie pământ constătătoare din 32 jughere jumătate pe șes jumătate pe deal.
3. Birul legal.
4. Stolele legale, stabilite prin concursul publicat în Nr. 46 din 1906 al organului oficial „Biserica și Școala“ din Arad
5. Eventuală întregire dela stat.

Alesul va beneficia întreg venitul parohial numai dela 5/18 iunie 1915 pe motivul, că până atunci jumătate compete văduvei în urma drepturilor ei garantate în § 26 din Regulamentul pentru parohii.

Toate dările publice după beneficiul parohial le solvește alesul, carele se îndatorează a catehiza la școala confesională fără altă remunerațiune.

Parohia este de clasa I., deci dela reflectanți se pretinde ecalificațiunea prescrisă pentru parohiile de clasa I.

Recursele ajustate cu documentele recerute prin regulamentul în vigoare precum și cu atestat despre eventualul serviciu prestat până aici și adresate comitetului parohial din Chelmac, au a se înainta On. oficiu protopresbiteral din Lipova (Lippa), iar reflectanții — pe lângă observarea strictă a celor cuprinse în § 33 din Regulamentul pentru parohii — vor avea a se prezenta în terminul concursual în sf. biserică din Chelmac spre a-și arăta desteritatea în cele rituale și oratorie.

Chelmac, din ședința comitetului parohial ținută la 22 iunie (5 iulie) 1914.

Aurel Jucu
preș. com. par.

George Popovici
not. com. par.

În conțelegere cu: *Fabriciu Mannilă* ppbiter tractual. —□— 2—3

Pentru îndeplinirea parohiei de clasa a III-a din **Spatta** (Bégapata) ppbiteratul Lipovei devenită vacantă prin trecerea în statul de deficiență a parohului **Vincențiu Micu**, în conformitate cu rezoluțiunea Ven. Consistor de sub Nr. 2443/914 se publică concurs cu termin **30 de zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt:

1. Un intravilan parohial fără casă.
2. Una sesiune parohială cu competența de pășune.
3. Stolele legale.
4. Birul legal în sumă 118 cor. anual.
5. Eventuala întregire dela stat.

Dela reflectanți se recere ecalificațiune de clasa a III-a.

Alesul va avea să provadă catehizarea elevilor dela școala comunală din loc, fără alta remunerațiune și a suportă toate dările publice după întreg beneficiul parohial.

Reflectanții sunt poștiți ca recursele ajustate cu documentele recerute în original, precum și atestat despre eventualul serviciu prestat ca preot ori învățător, adresate comitetului parohial din Spatta să le înainteze P. On. oficiu protopopesc în Lipova (Lippa) având a se prezenta în vre-o Duminecă ori sărbătoare cu observarea strictă a §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii, în sf. biserică din Spatta, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale și omiletice.

Dat în ședința comitetului parohial gr.-or. rom. din Spatta.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Fabriciu Manuila* protopresbiter. —□— 2—3 gr.

Pentru îndeplinirea postului învățătoarească dela școala confesională a II-a de nou înființată în comuna bis. gr. or. rom. **Roit**, cercul protopopesc Tinca, comitatul Bihor, se escrie concurs cu termin de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt:

1. Locuință liberă în natură cu grădină.
2. Bani 100 cor. dela comuna bisericăască.
3. Întregire și adause dela stat conform art. de lege XVI 1913 pe baza rescriptului Inaltului Minister de culte și instrucțiune publică sub Nr. 39293 a. c.
4. De încălzirea și curățirea școalei, se va îngriji comuna bisericăască.

Alesul va fi obligat a instrua elevi sei și ai conduce regulat la sta biserică în Duminecă și sărbători — vor fi preferiți acei recurenți cari vor și înființa cor bisericesc, pe lângă o remunerațiune deosebită.

Recursele ajustate conform regulamentelor, adresate comitetului parohial, sunt a se înainta P. O. oficiu protopopesc în Méhkerék în terminul concursual, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare în sfânta biserică pentru a-și arăta desteritatea în cântare și tipic

Dat din ședința comitet. paroh. din Roit ținută la 29 Iunie (12 Iul.) 1914.

Iosif Nagy
preot președinte

Ioan Vancea
not. com. paroh.

In conțelegere cu mine: *Nicolae Rocsin* protopop. —□— 2—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător dela școala conf. gr. or. rom. din **Secaș**, tractul Belințului, se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala.“

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

1. În bani gata 740 cor.
 2. Dela fondul bisericesc 200 cor.
 3. Dela pământul școalei 60 cor.
 4. Pentru conferință 20 cor.
 5. Pentru scripturistică 10 cor.
 6. Locuință în natură, cu grădină lângă ea.
- Dela fiecare înmormântare 40 fil., eventual 80 fil.
Intregirea salariului peste 1000 cor. e votată dela stat sub Nr. 179311/1914.

Alesul e obligat să presteze serviciile cantorale în și afară de biserică și să instrueze tinerimea școlară în cântările bisericești fără altă remunerație.

Preferiți vor fi cei destoinici a instrui și dirigia corul bisericesc.

Reflectanții au să-și aștearnă petițiile lor instruite conform legilor în vigoare, comitetului parohial, pe calea oficiului protopopesc gr. or. rom. din Belinț (Belenceze, Temes-megy) și să se prezenteze într'o Duminecă sau într'o sărbătoare în termenul concursual, ca să-și arate desteritatea în cântare și tipic.

Cei cari au mai funcționat ca învățători trebuie să acludă și atestat de funcție dela șeful concernent.

Cei obligați să facă anul de voluntar, se aleg numai dacă dau declarație în scris, acludată la petiția concursuală, că pe timpul serviciului militar, nu pretind salariu de loc.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Gherasim Sârb* protopresbiter.

—□— 2—3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătorești din **Bodești** (Bozód) devenită vacantă prin trecerea în pensiuine a învățătorului Nicolae Boșcaiu, se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare a concursului.

Salariu: 1. Dela epitropia culturală în bani 490 cor. 2. Pentru bucate 240 cor. 3. Pentru lemnele învățătorești 96 cor. 4. Spese de conferințe 20 cor. 5. Stolele îndatinate. (1 cor. 60 fil.) 6. Scripturistică 10 cor. Intregirea salariului dela stat e asigurată și conform art. XVI 1913.

Alesul va prevedea și cantoratul fără altă remunerație. Petitul se va ajusta: 1. Estras de botez, 2. Diploma de inv. 3. Atestat de serviciu, 5. Declarație referitoare la serviciul militar.

Alesul va fi îndatorat a instrui și conduce cor vocal cu adulții fără altă remunerație.

Reflectanții sunt obligați a se prezenta în biserică din Bodești spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Recursele adresate comitetului parohial sunt a se subșterne oficiului pbbiteral din Buteni.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Florian Roxin* pbbiter insp. școl.

—□— 2—3

În baza decisului Ven. senat al fundațiunii **Zsiga** din Oradea-mare, prin aceasta se publică concurs pentru ocuparea a (4) patru locuri vacante în internatul fundațiunii.

La acest beneficiu pot reflecta acei studenți români de religiunea gr. or. cari cu începere dela 1. Sept. n. a. c. vor fi înscriși și vor urma ca elevi ordinari la școalele medii (gimnasiu, reale) din Oradea-mare, spre care scop rugărilor adresate cu: 1. Estras de botez; 2 Testimoniu școlar de pe anul 1913/4.; 3.

Atestat de revaccinare; 4. Atestat de paupertate vidimat din partea oficiului parohial; Aceste rugări se vor înainta subscrisului președinte până cel mult, la 1/14. August, a. c.

Tot până la acest termen se vor înainta rugările cu testimoniu școlar ultim-aceilor școlari români ort., cari pentru anul 1914/5 ar dori să fie primiți în internatul Zsigaiian cu taxă de întreținere. Taxa anuală este 500 cor. care se poate plăti în 4 rate anticipativ. Elevi primesc îngrijire bună, vipt bun, cvartir, luminat, încălzit scaldă, și sunt sub control conștientios.

Oradea-mare, din ședința senatului, ținută la 21. Iunie (4. Iulie 1914.

Andrei Horvat

preș. ppopul Orăzii-mari.

G. Tulbure

notar.

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătorești-cantorale dela școala gr. or. rom. din **Valeamare** (Zarândpatak protopresb. Halmagiului) se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima apariție în foaia „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt:

1. Salariu în bani gata din cassa cult. 400 cor.
2. În naturale 12 Hl. pe 1/2 grâu, pe jumătate cucuruz prețuite în 138 cor.
3. Uzufuctul alor 7 1/2 jughere pământ școlar cu un venit anual de 42 cor. de după care dările publice va avea să le solvească învățătorul.
4. Lemne focali pentru învățător 20 metri □ prețuite în 100 cor. ce se vor aduce la fața locului decâtă com. bis. tot astfel și lemnele de lipsă pentru încălzitul salei de învățământ dnpă trebuință.

5. Spese de conferințe inv. 20 cor.

6. Scripturistica școalei 15 cor.

7. Eventualul ajutor dela stat la complectarea salariului inv. după gradație și clasă conf. art. XVI 1913.

8. Pentru curatorat 20 cor.

9. Cvartir acomodat cu 2 chilii, supraedificate și grădina de legume și pomi.

Alesul învățător va fi dator să catehizeze elevi regulat, să-i conducă la biserică, să provadă instrucțiunea în școala de repetiție și cantoralul în și afară de biserică fără altă remunerație.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poștiți ca recoursele lor adresate comitetului paroh. din Valeamare să le sustearnă pe calea oficiului protopresb. gr. or. r. al Halmagiului (Nagyhalmagy) termenul de sus și ajustate în regulă cu următoarele documete în original: a) extras din matricula botezaților eventual și dela matricula civilă. b) Diploma învățătorească. c) Atestat de apartinență (illetőségi bizonyítvány) d) Atestat despre eventuale servii de până aici. e) Declarația ref. la stagiul militar și obligamentul ref. la substituirea sa pe speșele și răspunderea sa cu învățător prov. în anul când va servi cu voluntar pe 1 an:

Recurenții sunt poștiți să se prezenteze în vre-o Duminecă ori sărbătoare în S. Biserica din loc spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic făcându-se astfel cunoscuți poporului.

Din ședința comit. par. din Valeamare ținută la 15/28 iunie 914.

Ioan Serac

preot. preș. com. par.

Anastasiu Roman

notar com. p.

În conțelegere cu mine: *Cornel Lazar*, ppresb. insp. școl.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătorești dela școala gr. or. rom. din comuna **Alioș**, (Temesilléd)

protopopiatul Lipova la clasele III—VI se escrie concurs cu termenul de **30 de zile** dela I-a publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt:

1. In bani gata din cassa cultului 1000 cor.
2. Pentru participare la conferință 15 cor.
3. Pentru scripturistică 10 cor.
4. Intregirea salarului se va cere dela stat care salar și altcum este asigurat prin rezoluția dlui ministru cu Nr. 178568/1914.

5. Locuința în edificiul școlai cu supraedificatele, podrumul și grădina școlai le va folosi în părți egale cu colegul său.

Relut de lemne pentru învățător comuna bisericască nu dă, pentru curățirea locuințelor învățătoresți se va îngriji alesul.

Pentru încălzitul și curățirea salei de învățământ se va îngriji comuna bisericască.

Învățătorul ales se îndatorează să conducă strana dreaptă, se conducă și supravegheze elevii în biserică fără altă remunerațiune.

Reflectanții sunt poftiți să-și subștearnă recursesle adresate comitetului parohial din Alioș pe calea P. On. Oficiu protopresbiter al Lipovei (Lippa) având să le ajusteze cu următoarele documente în *original*:

a) estras de botez din matricula bisericască și civilă.

b) diploma de învățător.

c) atestat de apartinență (illetőségi bizonyítvány).

d) atestat de serviciu după serviciul de până acum.

e) declarație privitoare la serviciul militar, încât este asentat și-a făcut anul de voluntar ori nu.

Dela recurenți se poștește ca sub durata concursului să se prezinte în vre-o Duminecă ori sârbătoare în sf. biserică din loc, spre a-și arată desteritatea în cant și tipic.

Alioș, din ședința comitetului parohial ținută la 22 Iunie (5 Iulie) 1914.

Avesalon Țucra
preot preș. com.

Toma Muntean
inv. în penz. not. com.

În conțelegere cu: *Fabriciu Manuilă* protopresbiter inspector școlar.

—□—

3—3

Prin concluzul consistorial Nr. 458/43 bis. 1912 anulându-se alegerea de capelan din Ianoșda (Iánosd) protopresbiteratul Tinca, comitatul Bihor prin aceasta se publică concurs nou pentru îndeplinirea postului de capelan temporal cu drept de succesiune pe lângă veteranul paroh din aceea parohie care este decretată de clasa primă cu termin de alegere pe 6/19 august 1914 pe lângă următoarea dotațiune: jumătate din toate venitele parohiale cari constau din una sesiune pământ, bir parohial dela 290 case câte una măsură parte grâu parte cucuruz și stolele îndatinat.

Se notifică că alesul capelan va avea să plătească dările publice pentru pământul cât va folosi iar cât timp va trăi parohul Ioan Costa va avea să se îngrijască de cvartir.

Alesul capelan va avea să îndeplinească toate funcțiunile aparținătoare acestei parohii și va fi îndatorat să catehizeze în școlaele din comună fără a putea pretinde plată dela comuna bisericască.

Recursesle ajustate cu documentele necesare și adresate comitetului parohial din Ianosda se vor subșterne subșcrisului protopresbiter până în 3/16 Aug.

a. c. având recurenții a se prezentă în cutare Duminecă ori sârbătoare în sfta biserică din loc spre a-și arată desteritatea în oratorie și cele rituale.

N. Rocsin
protopresbiter.

—□—

3—3

Licitațiune minuendă.

Pe baza planului și a preliminarului de spese, aprobate de cătră Ven. Consistor gr. or. român din Arad sub Nr. 3199/1914, pentru de a se da în întreprindere lucrarea de îngrădire a morminților noi cu stâlpi din Beton de fier și cu rociu (impletitoră) de sirmă, din comuna Igrîș (Egres) com. Torontál, se va ținea licitațiune minuendă la fața locului în școala din Igrîș la 27 Iulie (9 August) 1914, pe lângă următoarele condițiuni:

1. Prețul esclamării conform planului și preliminarului de spese face 3605 cor. 50 fil.

2. Toate lucrurile se dau unui întreprinzător.

3. Licitanții înainte de a se începe licitația, au să depună 5% în bani gata ori în hârtii de valoare ca vadiu din prețul de esclamare, suma de 180 cor. 25 fil. care sumă va fi a se întregi la 10% de cătră acel licitant cu care după rezultatul licitațiunei se va încheia contract.

4. Comuna bisericască i-și susține dreptul să încheie contract cu acela dintre licitanți în care va avea mai mare încredere și va avea mai multă garanță fără cosiderare la prețul oferit de el.

5. Planul și preliminarul de spese precum și celelalte condiții de licitație minuendă se pot vedea la cond. of. par. din loc.

6. Participanții la licitare nu pot pretinde dela comuna bisericască sub nici un fel de titlu diurne și spese de călătorie pentru participare.

Igrîș, din ședința com. paroh. ținută 6/19 Iulie 1914.

Simeon Micșa
preș. com. par.

Petru Arsiciu
not. com. par.

—□—

1—2

CARȚI BISERICEȘTI CU LITERE LATINE:

Penticostarul, leg. în piele roșie	14.—
Cazania	14.—
Molitelnicul	14.—
Triodul cu strajnicul	27.—
Octoichul mare	27.—
Mineile 12 vol. pe 12 luni leg. în piele	186.—
Apostol	11·50
Evangelia, cu litere latine	25.—

De vânzare la:

Librăria Diecezană, Arad.

Librăria Diecezană

Arad, Strada Deák Ferencz N-rul 35

Mare depozit în ornate recvizite bisericesti și anume:

Ornate (odăjdii) în cele mai variate execuțiuni după ritul bisericeii ort. române dela . . .	50—1000 cor.
Potire de aur, argint, bronz aurit, sau argintat dela	36— 200 cor.
Potire de sticlă	10 cor.
Cruci pentru altare, pentru funcțiuni, din tot soiul de metal și lemn dela	4— 100 cor.
Cădelnițe de bronz și argint dela	20— 100 cor.
Candele de argint dela	6— 100 cor.
Disc cu stea de bronz și aur, dela	15— 50 cor.
Litier argint chiņa	130 cor.
Cutie pentru mir și pentru cuminecătura celor bolnăvi, din argint, cu prețul de	34 cor.
Icoane pictate pe pânză în diferite culori și mărimi, dela	8— 100 cor.
Prăznicare pe lemn ori tinichea	9 cor.
Evanghelie cu litere latine și cirile legată mai simplu dela 24—40 cor., în legătură catifea	100— 130 cor.
Apostol, Octoichul cel mare, Ceaslov, Cazania, Mineile pe 12 luni, Molitvelnic cu litere latine sau cirile și cu toate celelalte necesare bisericilor noastre.	

◆ La dorință servim la moment cu informațiuni și deslușiri mai detaliate. ◆

Serviciu prompt. ≡ Prețuri moderate. ≡ Nr. telefonului 266.